

Zit er (blad)muziek in de bibliotheek?

Philip SIOEN, Directeur Stedelijke Academie voor
Muziek, Woord en Dans Stad Zottegem
directie.samwd@zottegem.be

In Zottegem bestaat er sinds enkele jaren een intense samenwerking tussen de Stadsbibliotheek en de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans. Dat omhelst de ontsluiting van de bladmuziek van de academie. Andere academies en bibliotheken slaan intussen de handen in elkaar om ook zo'n samenwerking op te starten.

Hoe het begon...

In maart 1998 werd ik directeur van de Academie in Zottegem. In mijn kantoor trof ik twee kasten aan vol partituren en boeken over muziek. Als muzikant vond ik dat schitterend. Wat was hier in de voorbije jaren geïnvesteerd in bladmuziek en boeken! Maar het kon toch niet de bedoeling zijn dat deze collectie in een privékantoor stond, ze moest toch dienen voor de hele academie, leerkrachten en leerlingen? En, waarom niet, voor alle bewoners van Zottegem?

Van thuis uit was ik wat met het 'bibliotheekwezen' vertrouwd. Mijn vader was schoolhoofd van een lagere school en onder andere ook bibliothecaris van de dorpsbibliotheek. Onze woonkamer thuis stond regelmatig vol met dozen boeken. Thuis werd er genummerd, gestempeld, geplastificeerd... Op woensdagnamiddag heb ik mijn vader regelmatig vervangen aan wat nu de balie heet: ik mocht uitlenen, het was de tijd van fiches, uitleenkaarten waarop je nummers noteerde. Boetegeld werd in een sigarendoosje gestopt...

Misschien heeft dat jeugdsentiment me de reflex gegeven om mijn zaak aan de stadsbibliothecaris voor te leggen. Marc Lievens kwam meteen met het idee op de proppen om een 'filiaal' te creëren. We zouden alle partituren op pc zetten, een nummer geven, van een barcode voorzien, plastificeren... De partituren en boeken zouden in de academie blijven maar we zouden onze bladmuziek 'ontsluiten' zodat ook het grote publiek ze zou kunnen uitlenen.

Er werd een taakverdeling afgesproken. De stadsbibliotheek zou zorgen voor de verwerking van het materiaal, voor de aansluiting van de academie op de server van de bibliotheek en voor de software (VUBIS- en Officelcenties). De

bibliotheek zou contact opnemen met CEVI. De academie zou zorgen voor pc's en personeel. Het gezamenlijke dossier werd goed ontvangen door het stadsbestuur. Ook CEVI stapte mee in het verhaal.

Er was geschikt personeel nodig dat de klus moest (en nogal altijd moet) klaren. Geschikt betekende: een grote dosis enthousiasme, kennis van muziek en notenleer, gebeten zijn door de bibliotheekmicrobe, bereid zijn tot nascholing... Elsie Van den Borre beantwoordde volledig aan dat profiel: zij heeft dwarsfluit en contrabas gestudeerd en heeft een getuigschrift van de Initiatie tot de Bibliotheek-, Documentatie- en Informatiekunde. Zij werkt voor de bibliotheek en voor de academie.

Voor de opleiding kwamen we bij Martine Van Herzeele terecht. Martine heeft via de Ovinob-Winob-werkgroep Bladmuziek gezorgd voor een handleiding om partituren in te voeren en voor de opleiding van Elsie. Zij nodigde mij meteen uit om mee te werken aan het samenstellen van deze handleiding. Intussen is die bijna operationeel, wordt ze getest en gebruikt in de academie.

Het invoeren is helemaal geen evidentie. Enkele voorbeelden.

Om alle uitvoeringen van een werk van een componist samen te brengen, wordt er gebruikgemaakt van uniforme auteursnamen en uniforme titels.

Invoer	
→ Uniforme auteursnamen (alle genres)	
Verwijzing: niet-gekozen naam	ZIE: uniforme naam
→ Uniforme titels (Klassieke muziek)	
Publicatietitel	(*) uniforme titel
Voorbeelden	
Chostakovitch, Dmitri	→ ZIE: Sjostakovitsj, Dmitri
Berlin Philharmonic Orchestra	→ Berliner Philharmoniker
The magic flute	→ Die Zauberflöte, opera, KV 620
Violinconcerto in D, op. 74	→ Concerto voor viool en orkest in D gr., op. 074

Het voordeel is dat alle uitvoeringen én alle materialen via één enkele zoekvraag opgezocht worden.

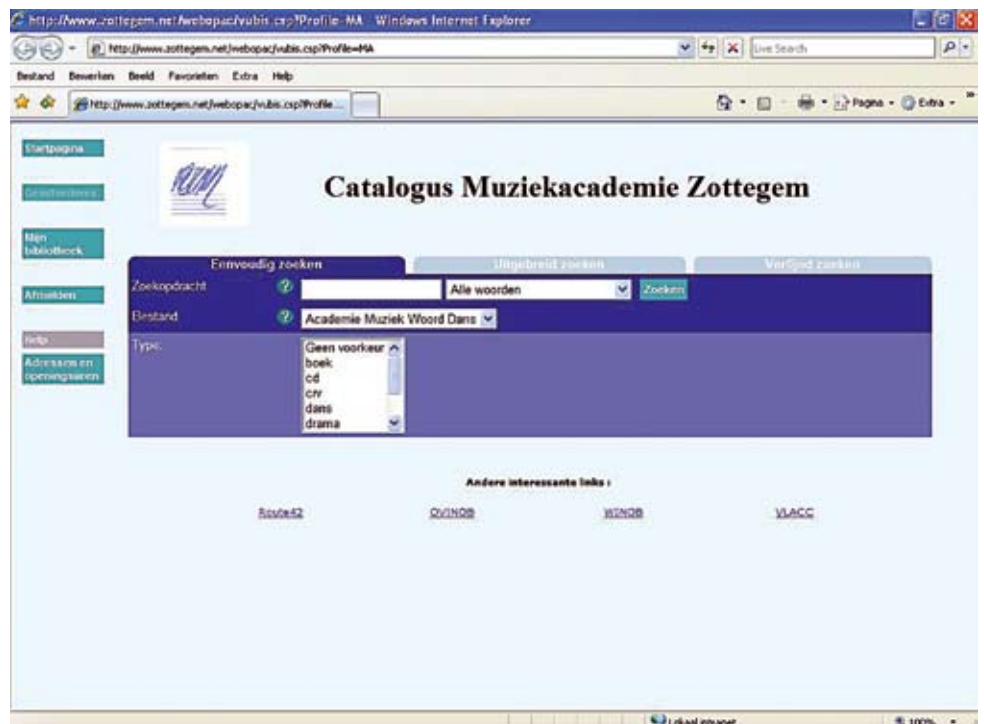
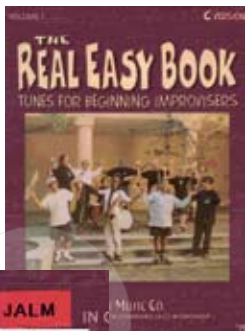
Bij sommige partituren staat slechts een heel algemene aanduiding voor de bezetting. Binnenin staat dan wel vermeld voor welk instrument elke partij bestemd is. De catalograaf moet dan ook op de hoogte zijn van de muzieknotatie. Dat betekent dat wie geen muziek kan lezen, ook geen bladmuziek kan invoeren. Enkel aan de hand van de titelbeschrijving kun je niet opmaken voor welke instrumenten er een partij voorzien is. Wij voegen dat bij het invoeren toe aan de collatie.

Hoe breng je dit onder in de SISO-nummers? De SISO-nummers omvatten niet alles. Aan het jazzboek *The real easy book* bijvoorbeeld kennen we het SISO-nummer 789 toe. Er bestaan enkel SISO-nummers per instrument maar er zijn er geen voorzien per genre voor de bladmuziek. Misschien moet dat aangevuld of bijgewerkt worden?

En het publiek?

Sinds een tweetal jaar is de muziekbibliotheek grotendeels operationeel. De leerkrachten hebben wel moeten wennen aan de gebruiken van een bibliotheek: een uitleenkaart aanvragen, enkel kunnen uitleenen tijdens de openingsuren, sommige boeken enkel kunnen inzien, boete betalen... Dit werd in het begin wat als lastig ervaren, maar ondertussen is de weerstand zowat weggeëbd.

Sinds de overschakeling naar Vubissm@rt is de SAMWD-catalogus ook te raadplegen via de website van de stad Zottegem, <http://www.zottegem.net/webopac/vubis.csp>. Wij hopen dat het grote publiek op die manier ook stilaan de weg vindt naar onze muziekbibliotheek.

De toekomst?

In juni 2008 treedt de stadsbibliotheek toe tot het Provinciaal Bibliotheek Systeem (PBS), waardoor al haar bestanden, waaronder de catalogus van de SAMWD, via de provinciale website – www.ovinob.be – toegankelijk worden.

Ovinob biedt ook de mogelijkheid om aan de hand van één zoekvraag meerdere bestanden te doorzoeken.

En misschien is de volgende droomfase een logische stap in het verder uitwerken van onze muziekbibliotheek. Stel dat alle academies en bibliotheken de handen in elkaar slaan en net hetzelfde doen als het uniek project in Zottegem...? Op zoek naar partituren vind ik online wat in welke academie beschikbaar is, via het Interbibliotheecair Leenverkeer (IBL) kan ik dat uitleenen.

Misschien kunnen we zelfs afspraken maken over het aankoopbeleid. Niet elke academie moet dan alles aanschaffen, maar we kunnen specialiseren: de ene academie in koormuziek, de andere in muziek voor strijkers...

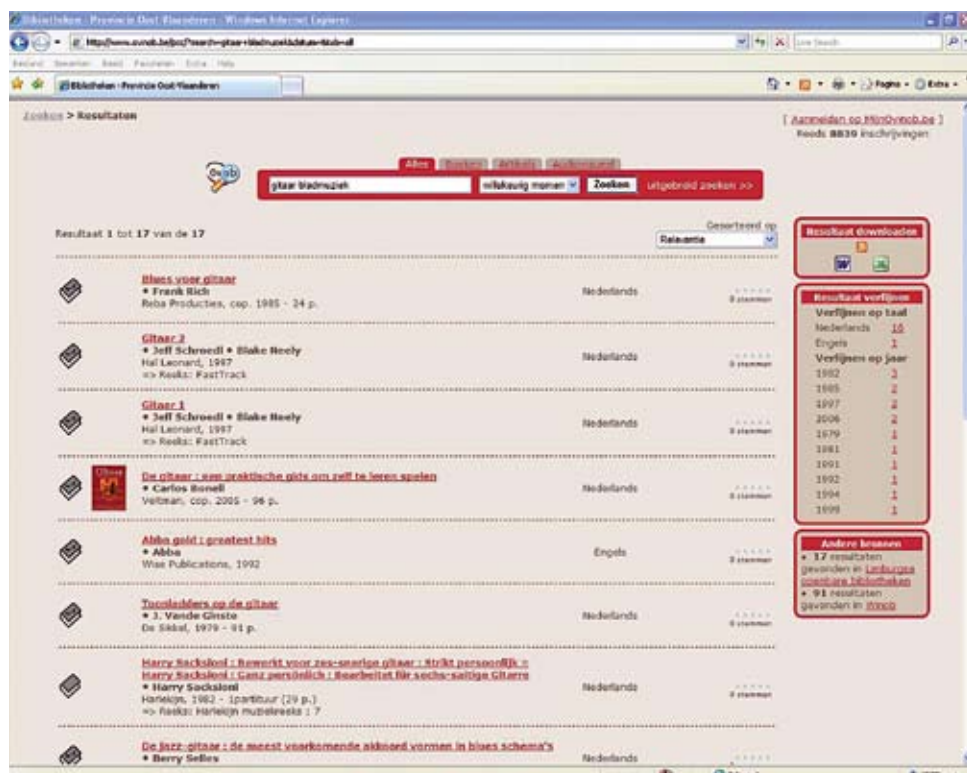
Daar zit misschien wel muziek in.

SAMENVATTING

In Zottegem werken de Openbare Bibliotheek en de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans samen aan de ontsluiting van de bladmuziek die in de academie aanwezig is. De partituren en de boeken blijven fysiek in de academie maar zijn nu ook terug te vinden in de Vubis-catalogus en op <http://www.zottegem.net/webopac/vubis.csp>

ABSTRACT

The Public Library and the Academy for Music, Word and Dance of Zottegem joined forces to index the sheet music in the possession of the Academy. The scores and books physically remain in the Academy but can now also be found back in the Vubis catalogue and at <http://www.zottegem.net/webopac/vubis.csp>.

In Ovinob kunnen aan de hand van één zoekvraag meerdere bestanden doorzocht worden.